

ELEVARK

Elevarket består af 10 selvstændige opgaver.

Brug sitet: www.pipaluk.dk

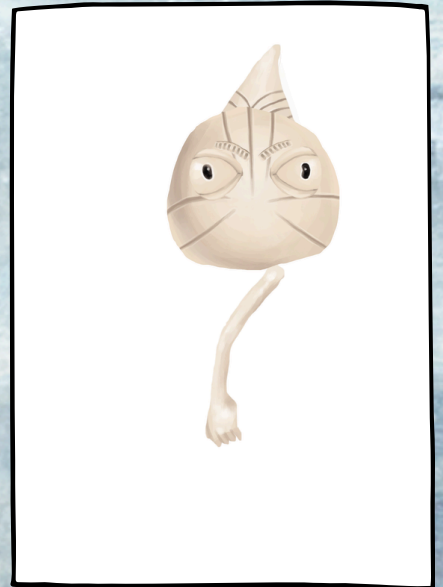
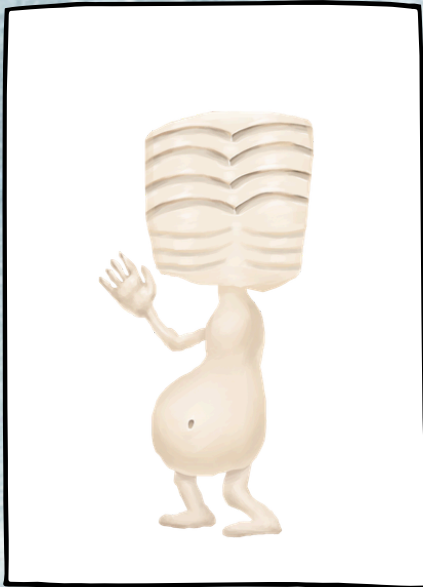
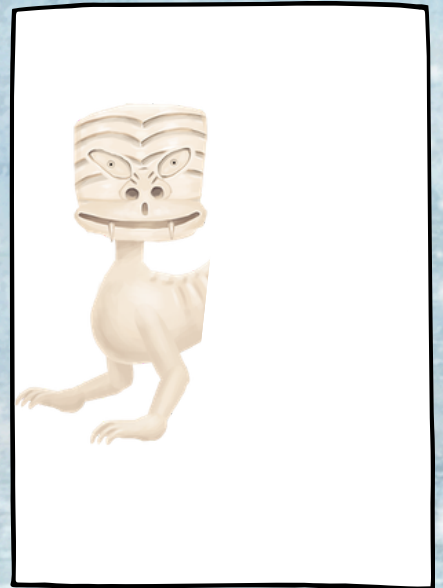
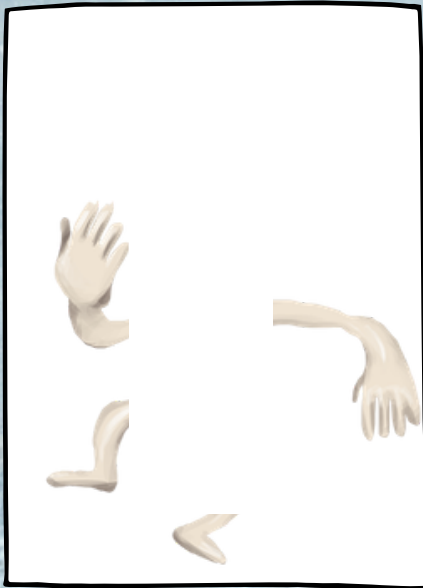
© 2026

OPGAVERNE

- 1 - Tegn en tupilak
- 2 - Hvad tænker Pipaluk
- 3 - Hvad tænker Cornelius
- 4 - Find den danske betydning
- 5 - Find flere spor i huset
- 6 - Dyrene i arktis
- 7 - Polarforsker for en dag
- 8 - Hvad gemmer huset i Danmark?
- 9 - Digt videre på Havets moder
- 10 - Åndemanerne

1 - TEGN DIN EGEN TUPILAK

Tupilakker blevet ofte skåret ud af ben fx fra en tand fra en narhval. Hvis du skulle lave din egen, hvordan ville den se ud? Du kan gøre tegningen færdig eller tegne din helt egen.

Tegn helt selv

Tegn helt selv

Tegn helt selv

2 - HVAD TÆNKER PIPALUK?

Se godt på maleriet af Pipaluk. Læg mærke til hendes kropssprog. Hun kigger ned, og i hånden holder hun en ballon, der ligner et grisehoved. Grisen fandtes ikke i Grønland før i tiden og heller ikke i dag – den kunne være et symbol på alle de nye, fremmede ting, som kom sejlene fra Danmark.

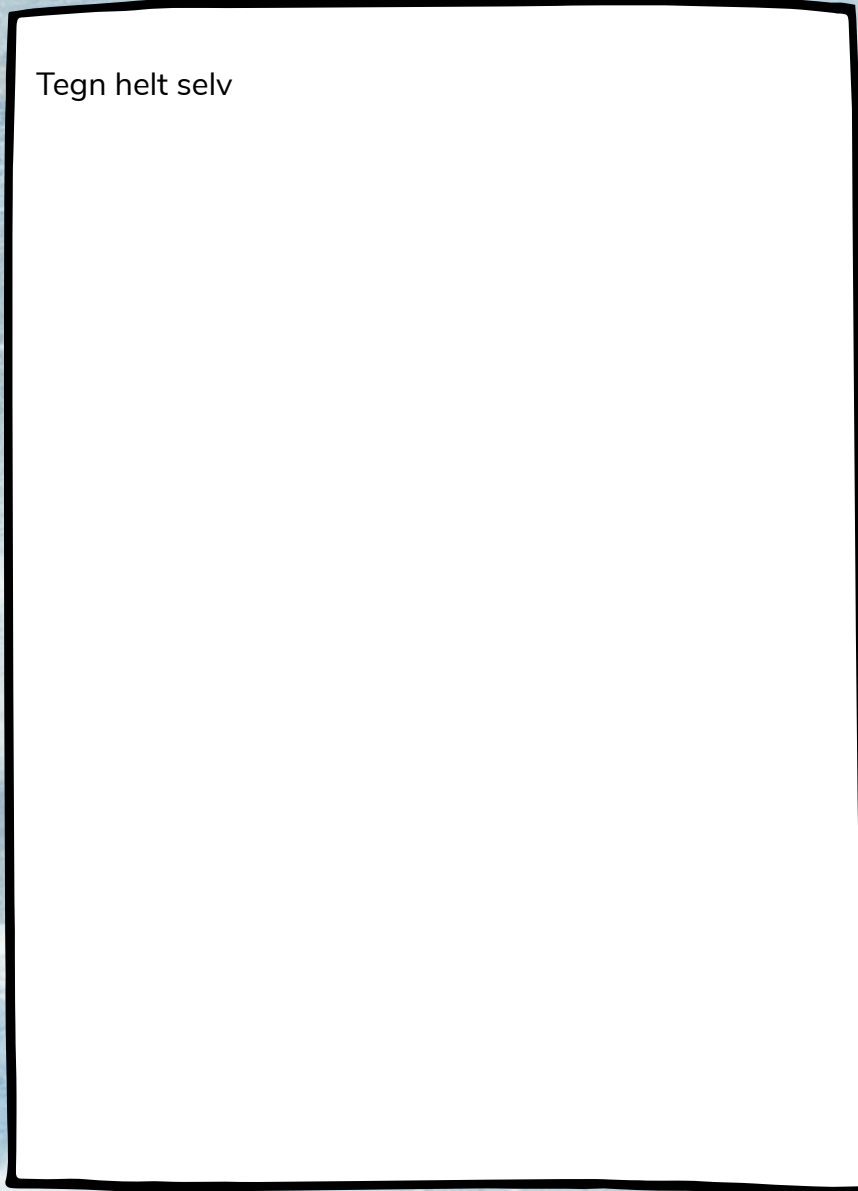
1. Hvordan tror I, Pipaluk har det på billedet?
Er hun glad, trist, forvirret eller eftertænksom? Hvorfor tror I det?

2. Forestil jer, at der er en tegneserie-tankeboble over Pipaluks hoved.
Skriv de 3-4 sætninger, hun tænker lige nu, mens hun kigger ned på jorden og holder fast i grisen.

3- HVAD TÆNKER CORNELIUS?

Nu skal I bytte rundt på det hele! Forestil jer Pipaluks fætter Cornelius. Han står hjemme i Danmark. Han holder også en ballon i hånden.

Tegn helt selv

Tegn Cornelius, der holder en ballon.

Hvad skal ballonen forestille for at vise den grønlandske fortid og natur?

Skal det være et isbjørnehoved? En flyvende hundeslæde? En tupilak eller en ulo?

Eller noget helt andet?

Præsenter din tegning for klassen eller i grupper og fortæl, hvad har valgt som grønlandske symbol som ballon og hvorfor?

4 - HVAD BETYDER ORDET?

Disse ord stammer fra det grønlandske sprog (Kalaallisut) og beskriver genstande, begreber og mennesker. Prøv om du kan forbinde ordet med den danske betydning - sæt streg imellem.

Inuit

Delikatesse af hvalhud
og spæk

Ulo

Fjeldgænger

Qajaq

Et ord grønlænderne
bruge om sig selv

Tupilak

Kajak

Matak

Magisk fantasivæsen

Qivittoq

Støvler af sælskind

Kalaallit

Menneske

Kamikker

Halvmåneformet kniv
til at garve skind

5 - FIND FLERE SPOR

I den gamle handelsstation fik du øje på fem genstande, som alle havde spor tilbage til kolonitiden. Se godt på billedet fra handelsstationen. Kan du finde flere spor?

Hjælp: Der er ekstra spor, so du skal finde. Pipaluk fandt et gevær, en bismervægt, en grammofon, en tupilak og en isbjørneklo.

Hvad fik du øje på?

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

6 _____

7 _____

8 _____

9 _____

6 - Hvilke dyr findes i Grønland?

Marker de dyr som du mener bor i det artiske

MUS	PINGVIN	ISBJØRN	EDDERKOP	MYG
KRAGE	RÆV	HUND	HVALROS	HVAL
HAJ	KAT	PAPEGØJE	FIRBEN	TORSK
SØLØVE	MOSKUSOKSE	HARE	RENSDYR	ULV
HEST	SÆL	LUS	TIGER	SLANGE

6 - Hvilke dyr findes i Grønland?

Facit

MUS	PINGVIN	ISBJØRN	EDDERKOP	MYG
KRAGE	RÆV	HUND	HVALROS	HVAL
HAJ	KAT	PAPEGØJE	FIRBEN	TORSK
SØLØVE	MOSKUSOKSE	HARE	RENSDYR	ULV
HEST	SÆL	LUS	TIGER	SLANGE

7 - Polarforsker for en dag

Hvad betyder ordet "Inuit", og hvorfor var det en stor fordel at Knud Rasmussen talte grønlandsk, når han mødte folk på sine ekspeditioner?

Hvad er en åndemaner (angakok)?

Geværet gjorde jagten lettere, men hvorfor gjorde det grønlænderne mere afhængige af at besøge handelsstationen?

På sporet af fortiden

7 - Polarforsker for en dag

I gamle dage var det den danske regering i København, der bestemte næsten alt over Grønland. Hvem bestemmer de fleste ting i Grønland i dag?

Pipaluk finder en gammel, nedslidt hytte gemt under isen. Hvordan adskiller livet på den gamle handelsstation sig fra livet i en moderne grønlandsk by som Nuuk i dag?

Grønland er verdens største ø, men der findes ingen veje mellem byerne. Hvordan kommer man egentlig fra én by til en anden i dag, hvis man skal besøge sin familie?

På sporet af nutiden

7 - Polarforsker for en dag

Forestil dig Grønland om 50 år. Hvis meget af isen er væk, hvordan tror I så, man kommer rundt, og hvilke nye muligheder (eller problemer) får de mennesker, der bor der?

Ifølge loven er det nu op til grønlænderne selv at beslutte, om de vil være et helt selvstændigt land i fremtiden. Hvad tænker I, ville være det mest spændende - og det sværeste - ved at Grønland blev helt sit eget land?

Tror I, at de gamle traditioner som trommedans og sagn vil fylde mere eller mindre i fremtiden, og hvordan kan man bruge moderne teknologi (som YouTube eller TikTok) til at gemme Pipaluks kultur for altid?

På sporet af fremtiden

8 - HVAD GEMMER DET DANSKE HUS?

Forestil dig, at Pipaluk er trådt gennem døren og er havnet i en stue i Danmark i år 1910. På samme tid som Handelsstationen.

Udenfor suser vinden, men herinde er der varmt. Hun sidder ved et skrivebord og skriver et brev hjem til sin familie i Grønland for at fortælle om denne mærkelige, nye verden

SKRIV PIPALUKS BREV.

- Brug din fantasi til at beskrive, hvordan huset ser ud. Er der mærkelige møbler? Lugter der anderledes end i et tørvehus?
- Pipaluk ser tre ting i stuen, som hun kender hjemmefra, men som danskerne bruger helt anderledes. Beskriv hendes undren over at se f.eks. hvalolie i en lampe, en narhvaltand på væggen eller et isbjørneskind på gulvet.
- Hvordan føles det for Pipaluk at se sine egne ting blive brugt som pynt i et fremmed land?

9 - DIGT VIDERE

Se først filmen (10 min.) om havets moder. Du finder filmen her:
<https://www.perlefilm.com/#/sassuma-arnaa-verdensmaal-klima/>

Havets Moder hersker over havdyrene, som lever som "lus i hendes hår". Når menneskene bryder reglerne eller bliver grådige, bliver hendes hår beskidt, og hun holder fangstdyrene tilbage - og så må Åndemaneren komme til hjælp.

**Hvordan tror du filmen slutter?
Kan du skrive en fortsættelse?**

10 - ÅNDEMANEREN

GRUPPEOPGAVE

Forestil jer en boplads i Grønland i 1720'erne. I midten står en Angakok (en åndemaner). To grupper ser på ham.

Gruppe 1: I kommer fra Danmark. I ser en mand, der råber, trommer og taler om ånder. For jer er han en "hedning" (en person med den forkerte tro), der spreder overtro og står i vejen for den kristne gud.

Gruppe 2: I er en inuit familie. Jeres barn er blevet meget sygt. I ser en mand, der er jeres eneste håb. Han er jeres læge, jeres kloge rådgiver og den eneste, der kan rejse til Havets Moder for at skaffe hjælp. Uden ham er familien i stor fare.

Diskutér i grupper:

1. Hvad er mandens (angakok) vigtigste opgave?
 - a. grp 1 vil indføre kristendom
 - b. grp 2 vil gerne redde deres barn
 - c. Er han en hjælper eller en modstander?
2. Hvad sker der, hvis man fjerner ham?
 - a. Hvad vinder de kristne? og
 - b. Hvad mister inuitfamilien?

NOTE: Åndemaneren fungerede som bindeled mellem den menneskelige verden og åndeverdenen. Han var læge, rådgiver og leder, der fx kunne rejse til Havets Moder for at sikre fangsten.

Hans Egede kaldte dem som "formørkede hedninge", men for inuit var de centrale for samfundets overlevelse.

